BBG-190110010202050O

BBG-1901100102020500 Seat No. ________

M. A. (Sem. II) (CBCS) (WEF-2019) Examination

July - 2021

Sanskrit : CCT-05

(Gadyakavya)

हर्षचरितम् (उच्छवास–५) तथा दशकुमारचरितम् (उच्छवास–८)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **70**

સૂચના / Instructions :

(૧) કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.
(1) Attempt any five questions.
(૨) બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(2) All questions carry equal marks.

१ નીચેના ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો : **१४**
1 Translate the following passages : **14**

(१) अथ दूरादेव लेखगर्भया नीलीरागमेचकरुचा चीरचीरिकया रचितमुण्डमालकम्, श्रमातपाभ्यामारोप्यमाण–कायकालिमानम्, अन्तर्गतेन शोकशिखिनाऽङ्गारतामिव नीयमानम्, अनित्वरागमनद्रुततरपदोद्धूयमानधूलिराजिव्याजेन राजवार्ता श्रवणकुतूहलिन्या मेदिन्येवानुगम्यमानम्, अभिमुखपवनप्रेङ्खत्प्रवित–तोत्तरीयपरप्रान्तवीज्यमानोभय–पार्श्वमतित्वरया कृतपक्षमिवाशु परापतन्तम्, प्रेर्यमाणमिव पृष्ठतः स्वाम्यादेशेनाकृष्यमाणमिव पुरस्तादायतैः श्रमश्वासमोक्षैः ।

(२) तच्छ्रुत्वा बाष्पवेगगृह्यमाणाक्षरं कथंकथमप्यायतं निःश्वस्योवाच – 'वत्स ! जानामि त्वां पितृप्रियमतिमृदुहृदयम् । ईदृशेषु विधुरयति धीमतोऽपिधियम् । अतिदुर्धरो बान्धवस्नेहः सर्वप्रमायी । यतो नार्हस्यात्मानं शुचे दातुम । उद्दाममहादाहज्वरदग्धोऽपि दह्ये खल्वहमधिकतरमनेनायुष्मदाधिना निशितमिव शस्त्रं तक्ष्णोति मां त्वदीयस्तनिमा । सुखं च राज्यं च वंशश्च प्राणाश्च परलोकश्च त्वयि मे स्थिताः । यथा मम तथा सर्वासां प्रजानाम् । त्वद्विधानां पीडाः पीडयन्ति सकलमेव भुवनतलम् ।'

૨ નીચેના ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો : ૧૪

2 Translate the following passages : 14

(१) विदर्भो नाम जनपदः । तस्मिन्भोजवंशभूषणम्, अंशावतार इव धर्मस्य, अतिसत्त्वः, सत्यवादी, वदान्यः, विनीतः, विनेता प्रजानाम्, रञ्जितभृत्यः कीर्तिमान्, उदग्रो बुद्धिमूर्तिभ्याम्, उत्थानशीलः, शास्त्रप्रमाणः, शक्यभव्यकलारम्भी, सम्भावयिता बुधान्, प्रभावयिता सेवकान्, उद्भावयिता बन्धून, न्यग्भावयिता शत्रून्, असम्बद्धप्रलापेष्वदत्तकर्णः, कदाचिदप्यवितृष्णो गुणेषु, ... पुण्यश्लोकः, पुण्यवर्मा नामासीत् ।

(२) अथ वसन्तभानुर्भानुवर्माणं नाम वानवास्यं प्रोत्साह्यानन्तवर्मणा व्यग्राहयत् । तत्परामृष्टराष्ट्रपर्यन्तश्चानन्तवर्मा तमभियोक्तुं बलसमुत्थानमकरोत् । सर्वसामन्तेभ्यश्चाश्मकेन्द्रः प्रागुपेत्यास्य प्रियतरोऽभूत् । अपरेऽपि सामन्ताः समगंसतः । गत्वा चाभ्यर्णे नर्मदारोधसि न्यविशन् । तस्मिंश्चावसरे महासामान्तस्य कुन्तलपतेरवन्तिदेवस्यात्मनाटकीयां क्ष्मातलोर्वशीं नाम चन्द्रपालितादिभिरतिप्रशस्तनृत्यकौशलामाहूयानन्तवर्मा नृत्यमद्राक्षीत् ।

૩ પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો : ૧૪

3 Explain with reference to the context : 14

(१) 'देव ! दाहज्वरो महान्' इति ।

(२) न ह्यल्पपुण्यभाजां वंशमलंकुर्वन्ति भवादृशाः ।

૪ પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો : ૧૪

4 Explain with reference to the context : 14

(१) आगमदीपदृष्टेन खल्वध्वना सुखेन वर्तते लोकयात्रा ।

(२) जीवितं हि नाम जन्मवतां चतुः पञ्चाप्यहानि ।

૫ 'हर्षचरितम्'ने આધારે બાણભટ્ટની ગદ્યશૈલી વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. ૧૪

5 Discuss in detail the prose style of 'बाणभट्ट' according to हर्षचरितम्. 14

૬ हर्षचरितम् (उच्छवास–५)ના આધારે હર્ષવર્ધનનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪

6 Draw the character sketch of हर्षवर्धन on the basis of हर्षचरितम् (उच्छवास–५) 14

૭ 'दशकुमारचरितम्'ના સાહિત્યિક સ્વરૂપની ચર્ચા કરો. ૧૪

7 Discuss the literary form of दशकुमारचरितम्. 14

૮ 'दशकुमारचरितम्'માં પ્રતિબિંબિત સામાજિક સ્થિતિનું આલેખન કરો. ૧૪

8 Describe the social condition reflected in दशकुमारचरितम्. 14

૯ ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

9 Write short notes : 14

(૧) धवलगृहवर्णनम्

(૨) प्रभाकरवर्धनस्य पुत्रस्नेहः

૧૦ ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

10 Write short notes : 14

(૧) वसुरक्षितस्य मनोव्यथा

(૨) त्रयो दण्डिप्रबन्धाः